

Tervishoiutöötajate palk, märts 2017

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Tervise Arengu Instituut
Tervisestatistika osakond

Tervishoiutöötajate palk, märts 2017

Tallinn 2017

Tervisestatistika osakonna missioon:

Rahva tervis ja heaolu parema statistika ja informatsiooni kaudu

Koostaja: Hedi Liivlaid

Materjali produtseerimine ja levitamine ei ole lubatud ilma Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta. Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Palgatrendid	5
2. Arstide palk.....	7
3. Õendustöötajate palk	16
4. Hooldajate palk	25

Sissejuhatus

Analüüsis antakse ülevaade tervishoiutöötajate tunni- ja kuupalga kohta 2017. aasta märtsis erinevate ametirühmade ja tervishoiuteenuse osutaja liikide lõikes. Tulemusi võrreldakse 2016. aasta sama perioodi andmetega. Uuringu andmed on avaldatud Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasis (www.tai.ee/tstua).

Tervishoiutöötajate palgaandmeid kogutakse aruandega „Tervishoiutöötajate tunnipalk“ iga aasta märtsikuu kohta. Aruande vormi ja esitamise kord on kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrusega.

Kõik analüüsis esitatud palgad on brutopalgad eurodes. Töövõtulepinguga töötajate palgad ei ole analüüsis kajastatud. FIE-de ja ettevõtete omanike keskmise tulu andmed pärinevad Maksu- ja Tolliametilt (MTA).

Tunnipalga andmed hõlmavad nii täis- kui osalise tööajaga töötajate andmeid ehk töötajaid, kes töötavad kas täis- või osalise koormusega ja ka neid, kes märtsis osaliselt töölt puudusid (olid kas puhkusel, töövõimetus- või hoolduslehel). Tunnipalga andmete analüüsis on oluline silmas pidada, et töötundide arv märtsikuus on aastate lõikes erinev. Täiskohaga töötaja normtöötundide arv oli 2017. aastal 184 ja 2016. aastal 176.

Kuupalga andmed hõlmavad üksnes täis- või rohkema tööajaga isikute andmeid, kes töötasid terve märtsikuu, polnud haiged ega puhkusel.

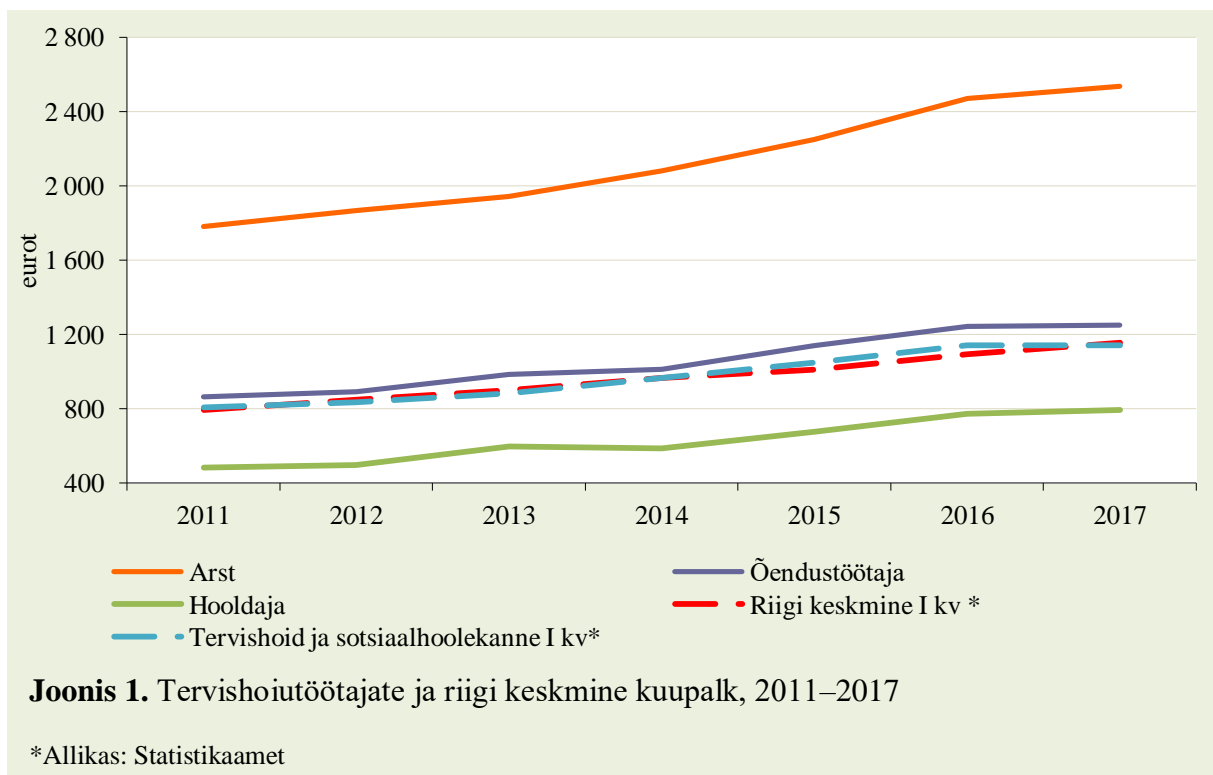
Mõistete seletused on tervisestatistika sõnastikus

(<http://pxweb.tai.ee/PXWeb2015/Resources/Info/sonastik/>).

1. Palgatrendid

Statistikaameti andmetel oli riigi keskmine kuupalk 2017. aasta I kvartalis 1153 eurot ning tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande sektoris 1140 eurot. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas riigi keskmine palk 5,7% (joonis 1), tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande sektoris langes palk 0,2%.

Tervishoiusektori palk on seotud kollektiivlepinguga. 19. detsembril 2014 alla kirjutatud kollektiivleping kehtis kuni 2017. aasta 31. märtsini ehk I kvartali lõpuni. Selle järgi oli alates 01.01.2016 töötasu alammäär arstidel 10 eurot tunnis, õdedel, ämmaemandatel ja tervishoiu tugispetsialistidel 5,5 eurot tunnis, kiirabitehnikutel 4,7 eurot tunnis, erakorralise meditsiini tehnikutel 4,9 ning hooldustöötajatel 3,3 eurot tunnis. 25. märtsil 2017 kirjutasid Eesti Haiglate Liit, Eesti Kiirabi Liit, Eesti Perearstide Selts, Eesti Arstide Liit, Eesti Õdede Liit ja Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliit alla kollektiivlepingule, millega kehtestati tervishoiutöötajatele uued palga alammäärad. Selle järgi on alates 01.04.2017 töötasu alammäär arstidel 10,53 ja eriarstidel 10,9 eurot tunnis, õdedel, ämmaemandatel ja tervishoiu tugispetsialistidel 6,03 eurot tunnis, kiirabitehnikutel 5,13 eurot tunnis, erakorralise meditsiini tehnikutel 5,43 ning hooldustöötajatel 3,7 eurot tunnis. Vaadates 2017. aasta II kvartali keskmist palka tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandes, siis on tuntav uue kollektiivlepingu mõju. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas valdkonna keskmine palk 4,5%.

Tervise Arengu Instituudi (TAI) aruande „Tervishoiutöötajate tunnipalk“ andmetel kasvas **arstide** (välja arvatud hambaarstid) brutokuupalk koos kõigi lisatasudega 2017. aasta märtsis riigi keskmise palga kasvuga võrreldes 3 protsendipunkti võrra vähem. **Aastaga kasvas arstide kogukuupalk 2,7%**. Kui vaadata I kvartali kumulatiivset palgakasvu perioodil 2011–2017, siis on riigi keskmine palk kasvanud 2,3 protsendipunkti võrra kiiremini kui arstide palk. Just viimasel aastal on riigi keskmine palk kasvanud arstide palgast kiiremini. Eelneval kahel aastal (I kvartal 2015 ja I kvartal 2016) kasvas arstide palk riigi keskmisest palgast kiiremini. Riigi keskmisest töötasust on arstide keskmine palk ligi 2,2 korda kõrgem. Mullu oli arstide töötasu riigi keskmisest 2,3 korda kõrgem.

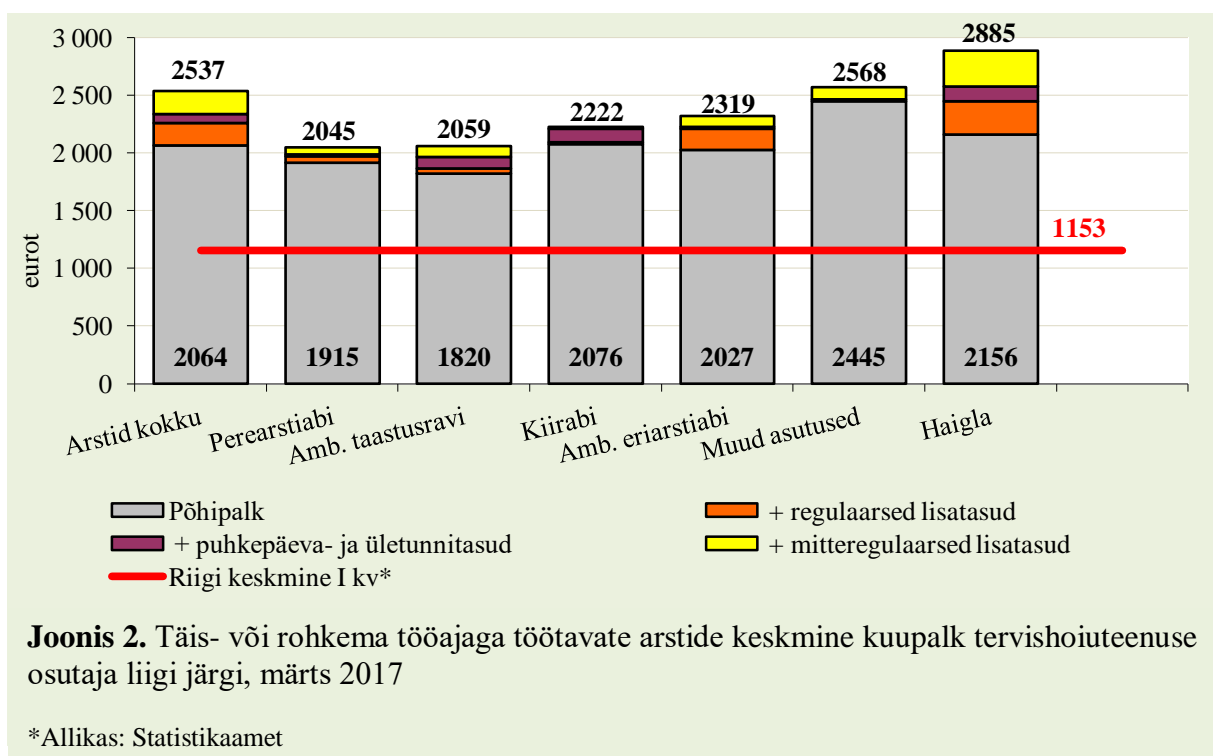
Õendustöötajate kogukuupalgas suurt muutust ei toimunud, kasv 0,4% ehk võib öelda, et kogukuupalk jäi mullusega samale tasemele. Riigi keskmisest palgast oli õendustöötajate palk 8,3% kõrgem. Eelmisel aastal oli õendustöötajate palk riigi keskmisest kõrgem 14%. Vaadates kumulatiivset palgakasvu perioodil I kvartal 2011–2017, on õendustöötajate palk kasvanud riigi keskmisega samas tempos.

Hooldajate kogukuupalk koos kõigi lisatasudega **kasvas 2,7%** ja moodustab 2016. aastal riigi keskmisest palgast 69%. 2016. aastal moodustas hooldajate töötasu riigi keskmisest töötasust 71%.

2. Arstide palk

Arstide kuupalk

Täistööajaga töötavate arstide keskmine kuupalk¹ koos kõigi lisatasudega oli 2017. aasta märtsis 2537 eurot (joonis 2). Võrreldes 2016. aasta palgakasvu, mil see moodustas 9,8%, oli 2017. aasta palgakasv 7,1 protsendipunkti võrra väiksem. Arstid töötasid 2537 euro teenimiseks keskmiselt 191 tundi ehk 7 tundi 2017. aasta märtsikuu normtöötundidest² rohkem. 2017. aasta märtsikuus täpselt normtöötunnid töötanud arstide keskmine kogukuupalk oli 2333 eurot. Ehk siis üle normaja töötamine tõstab arstide palka keskmiselt 204 eurot ehk 8%.

Omandivormi järgi vaadatuna teenivad arstid **kõige rohkem riigile kuuluvates ettevõtetes**. Neis ettevõtetes on arstide kogukuupalk viiendiku võrra kõrgem arstide keskmisest. Samas Eesti eraõiguslikele isikutele kuuluvates ettevõtetes on arstide kogukuupalk 17% kõigi arstide keskmisest madalam. Ka siin tuleb arvestada, et ilmselt teenitakse osa tulu dividendide kaudu. Ettevõtetes, kes on haigekassa lepingupartnerid, teenivad arstid ligi 19% rohkem kui neis, kes ei ole lepingupartnerid.

¹ Sisaldab põhipalka, regulaarseid lisatasusid, lisatasu õhtuse töö, öötöö, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel töötamise eest, lisatasu ületundide eest ning teisi regulaarseid lisatasusid. Siin sisalduvad ka mitteregulaarsed lisatasud (kvartali- ja aastapreemiad ning teised mitteregulaarsed tulemus- ja väärtustasud).

² 2017. aasta märtsikuus oli 40-tunnise tööädala korral täiskohaga töötaja normtöötundide arv 184.

Kõrgema palga ja paremate töötingimuste tõttu **töötavad Eesti arstid Soomes**. Võrreldes Eesti ja Soome arstide kogukuupalka, siis meie arstide palk on naabrite omast 2,6 korda madalam. Soome tööjõu-uuringu andmetel oli 2016. aasta märtsis Soome arstide keskmine palk 6547 eurot. Võrreldes arstide keskmise ja riigi keskmise palga suhet riigiti, siis need näitajad oluliselt ei erine. Soome Statistikaameti andmetel oli riigi keskmine palk 2016. aastal 3371 eurot ehk Soome arstide keskmine palk on riigi keskmisest ligi kaks korda kõrgem. Eesti arstide palk on viimastel aastatel riigi keskmisest olnud veidi üle kahe korra kõrgem.

Sarnaselt eelnevatele aastatele oli **kõige kõrgem kuupalk haiglates** töötavatel arstidel – **2885 eurot**. See oli keskmisest arstide kogukuupalgast 13,7% kõrgem. Võrreldes eelmise aastaga on arstide ja haiglas töötavate arstide keskmiste palkade vahe vähenenud 0,4 protsendipunkti võrra. Haiglas töötavad arstid teenisid 2885 euro teenimiseks keskmiselt 196 tundi. See on arstide keskmisest töötundide arvust 5 tundi ja märtsikuu normtundidest 12 tundi rohkem.

Huvitav on, et Soome tööjõu-uuringu andmetel oli 2016. aasta märtsis sealsetes haiglas töötavate arstide keskmine palk arstide keskmisest madalam, olles 6058 eurot. Eestis on vastupidi, haiglas töötavate arstide palk on arstide keskmisest kõrgem. Vaatamata sellele teenivad Soomes haiglas töötavad arstid kaks korda rohkem Eestis haiglas töötavatest arstidest.

Kõige rohkem kasvas arstide kogukuupalk ambulatoorsetes taastusraviasutustes, kus kasv oli 17,4%. Palgakasv oli taastusraviasutustes küll kõige suurem, ent endiselt on seal brutokuupalga võrdluses tervishoiuteenuse osutajate liigi lõikes peaaegu kõige madalam keskmine kogukuupalk. Taastusraviasutuste arstide keskmine kogukuupalk oli 2059 eurot, mis jääb ligi viiendiku võrra alla kõigi arstide keskmisele palgale.

Perearstiabiasutused, kus arstide kogukuupalk oli kõige madalam, keskmiselt 2045 eurot, oli aastane palgakasv 4,8%. Perearstiabiasutustes on arstide palk võrreldes teiste asutustega küll kõige madalam, kuid MTA andmetel on perearstid jätkuvalt suurimad FIE tulu saajad tervishoiuteenust osutavate asutuste lõikes. 2016. aastal oli MTA andmetel perearstiabiasutuste keskmine FIE tulu ühes kuus 2711 eurot. Perearstiabiasutuses töötava omaniku keskmine dividenditulu ühes kuus oli 1179 eurot.

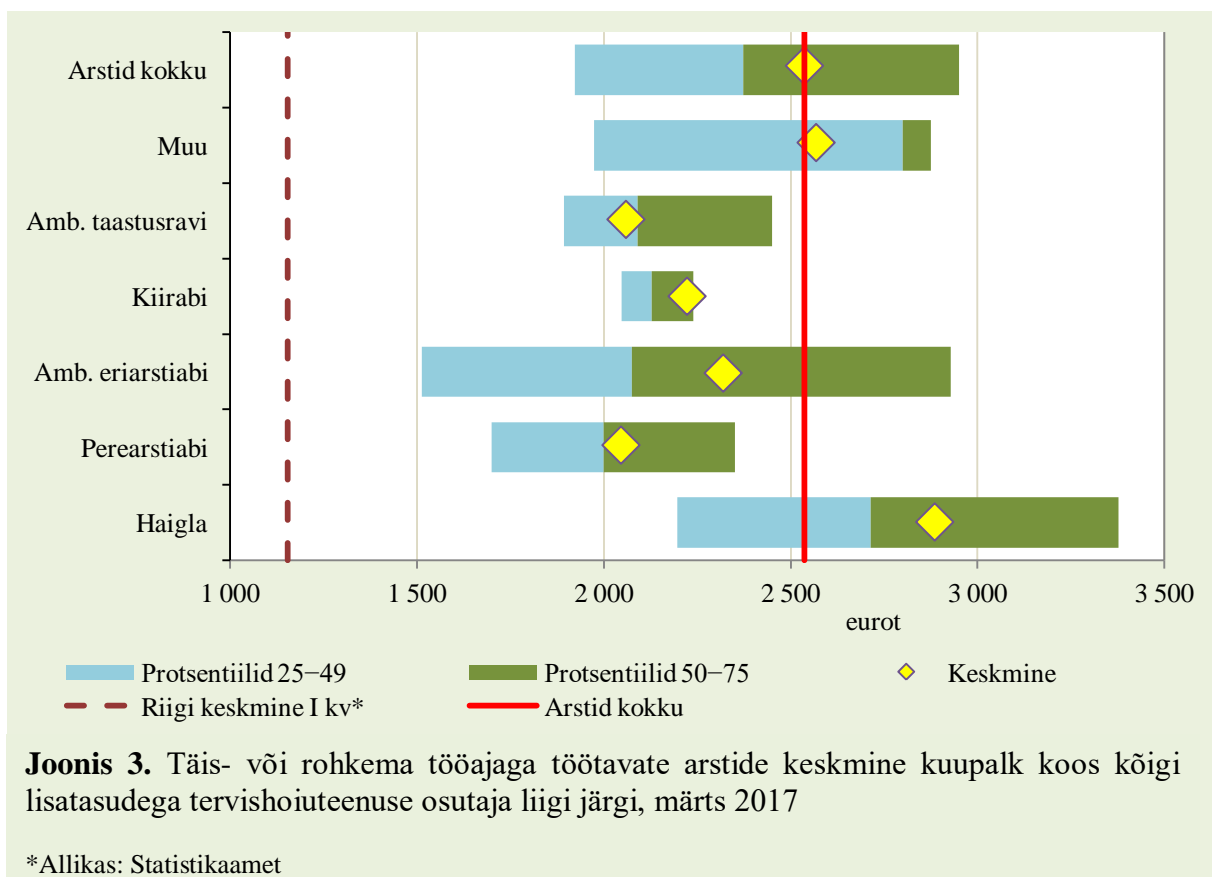
2015. aastal märkimisväärsed 31% kasvanud iseseisvates kiirabiasutustes töötavate arstide kogukuupalk langes 2017. aastal võrreldes 2016. aastaga 5,1%. Samas 2017. aastal keskmise palga teenimiseks töötatud keskmine töötundide arv kasvas. Märtsis 2016, mil kiirabis

töötavate arstide keskmine kogukuupalk oli 2342 eurot, töötati selle teenimiseks keskmiselt 182 tundi ning märtsis 2017, töötati 2222 euro teenimiseks keskmiselt 189 tundi. Ehk siis 2017. aasta märtsis tegid kiirabis töötavad arstid võrreldes 2016. aasta märtsiga vähema raha eest rohkem tööd.

Ambulatoorsetes eriarstiabiasutustes oli keskmine kogukuupalk 2319 eurot, kasvades võrreldes 2016. aastaga 0,9%. Seevastu 2016. aasta märtsikuus kasvas ambulatoorsetes eriarstiabiasutustes kogukuupalk võrreldes 2015. aastaga 10%.

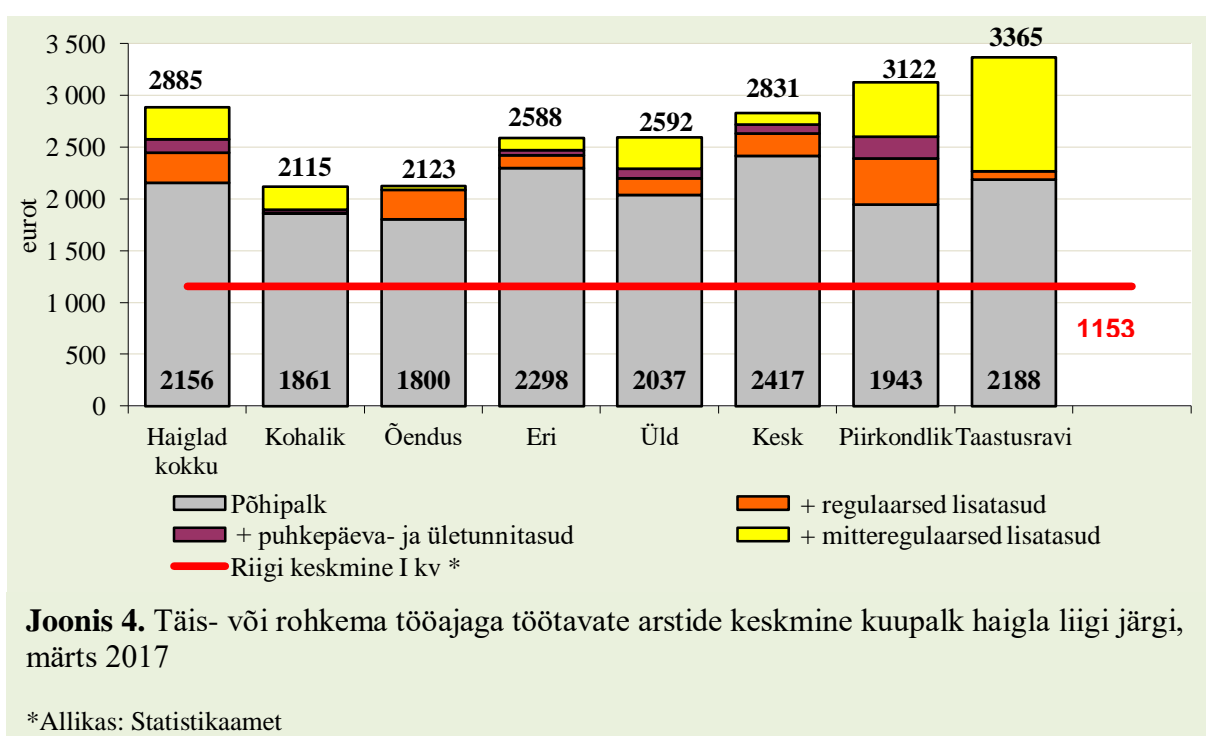
Kokkuvõtvalt võib öelda, et tervishoiutöötajate palgakasv 2017. aasta märtsikuus pidurdus. Võib oletada, et põhjuseks võis olla vana kollektiivlepingu kehtimine kuni 31.03.2017 ja uue jõustumine alles alates 01.04.2017 ning suurem normtöötundide arv 2017. aasta märtsis võrreldes 2016. aasta sama perioodiga.

Arstide kuupalka mediaantasu oli 2373 eurot, kasvades aastaga 4,8% (joonis 3). Arstidest 25%-l oli kuupalk 2951 eurot või rohkem ning neljandikul 1923 eurot või vähem. Kõige suurem palkade varieeruvus on ambulatoorsetes eriarstiabiasutustes ja kõige väiksem iseseisvates kiirabiasutustes. Haiglates on palkade varieeruvus sarnane arstide üldise palga varieeruvusega.

Arstide keskmine põhikuupalk³ oli 2064 eurot (joonis 2), kasvades võrreldes mullusega 3,1%. Sarnaselt eelmisele aastale oli kõrgeim põhikuupalk muudes asutustes⁴ ja haiglates, vastavalt 2445 ja 2156 eurot. Madalaim põhikuupalk oli endiselt ambulatoorsetes taastusraviasutustes – 1820 eurot.

Arstide töötasust **moodustasid lisatasud 18,6%**. Lisatasude osatähtsus kogukuupalgast on jäänud 2016. aasta tasemele. Lisatasude osatähtsus kuupalgas on kõige suurem haiglas töötavatel arstidel, moodustades keskmiselt neljandiku. Kõige väiksema osakaalu kogukuupalgast moodustavad lisatasud muudes asutustes – 4,8%.

Arstide palk ja **lisatasude osatähtsus erinevad haigla liigiti märgatavalt**. Kõige kõrgemat kogukuupalka maksti taastusravi- ja piirkondlikes haiglates (joonis 4), kus see ületas 3000 euro piiri, olles vastavalt 3365 ja 3122 eurot. Lisatasud moodustasid piirkondlikes haiglates 37,7% ning taastusravihaiglates 35% kogukuupalgast. Madalaimat kogukuupalka maksti arstidele kohalikes haiglates, lisatasude osatähtsus oli seal 12%.

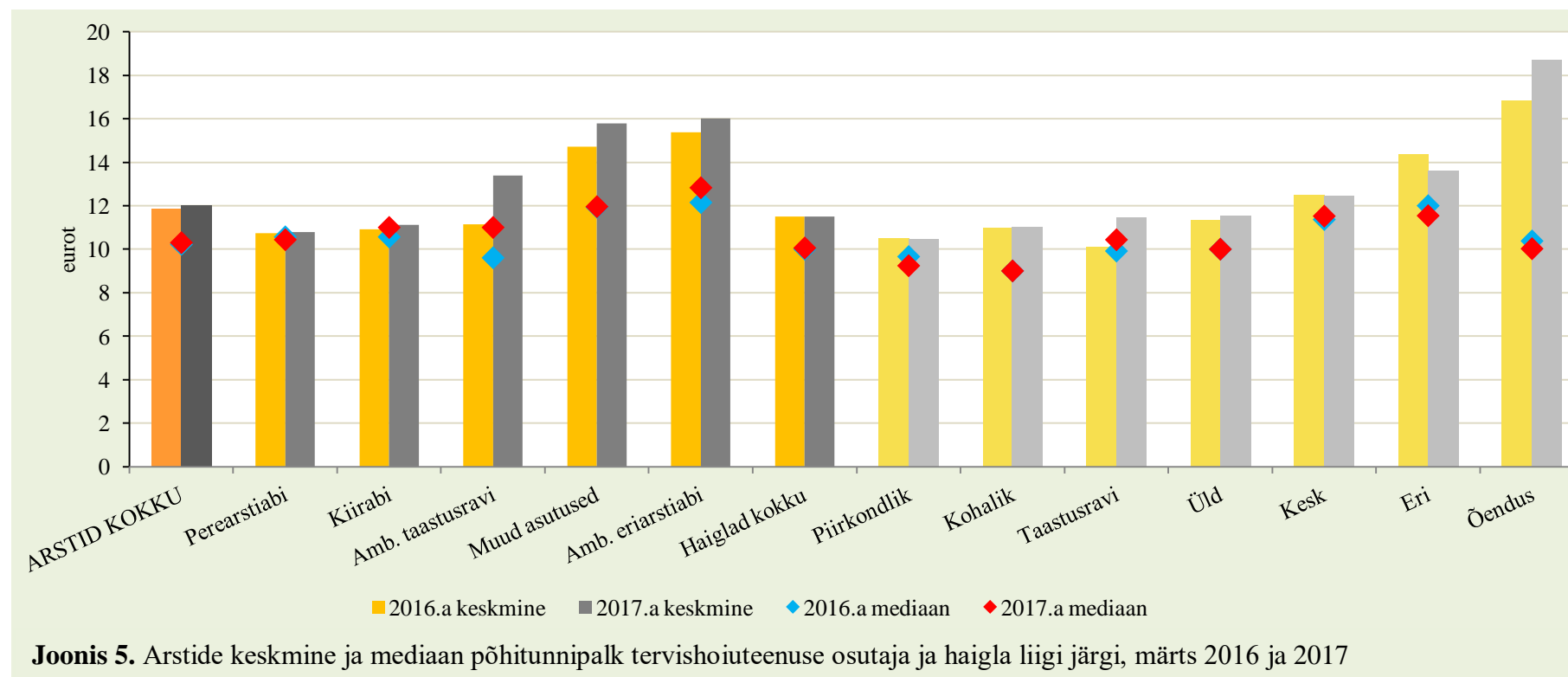
³ Töölepingus või õigusaktis kindlaks määratud tüki-, tunni-, päeva-, nädala- või kuupalga määra alusel makstud brutopalk märtsikuus. Ei sisalda lisatasusid.

⁴ Siia kuuluvad mujal nimetamata asutused, kes omavad tervishoiuteenuse osutamise tegevusluba, nt koolitervishoiuteenust osutavad asutused, vanglate ambulatoorsed meditsiiniosakonnad, Eesti Kaitsevägi, asutused kelle tegevuseks on arstikonsultatsioonide andmine telefoni teel.

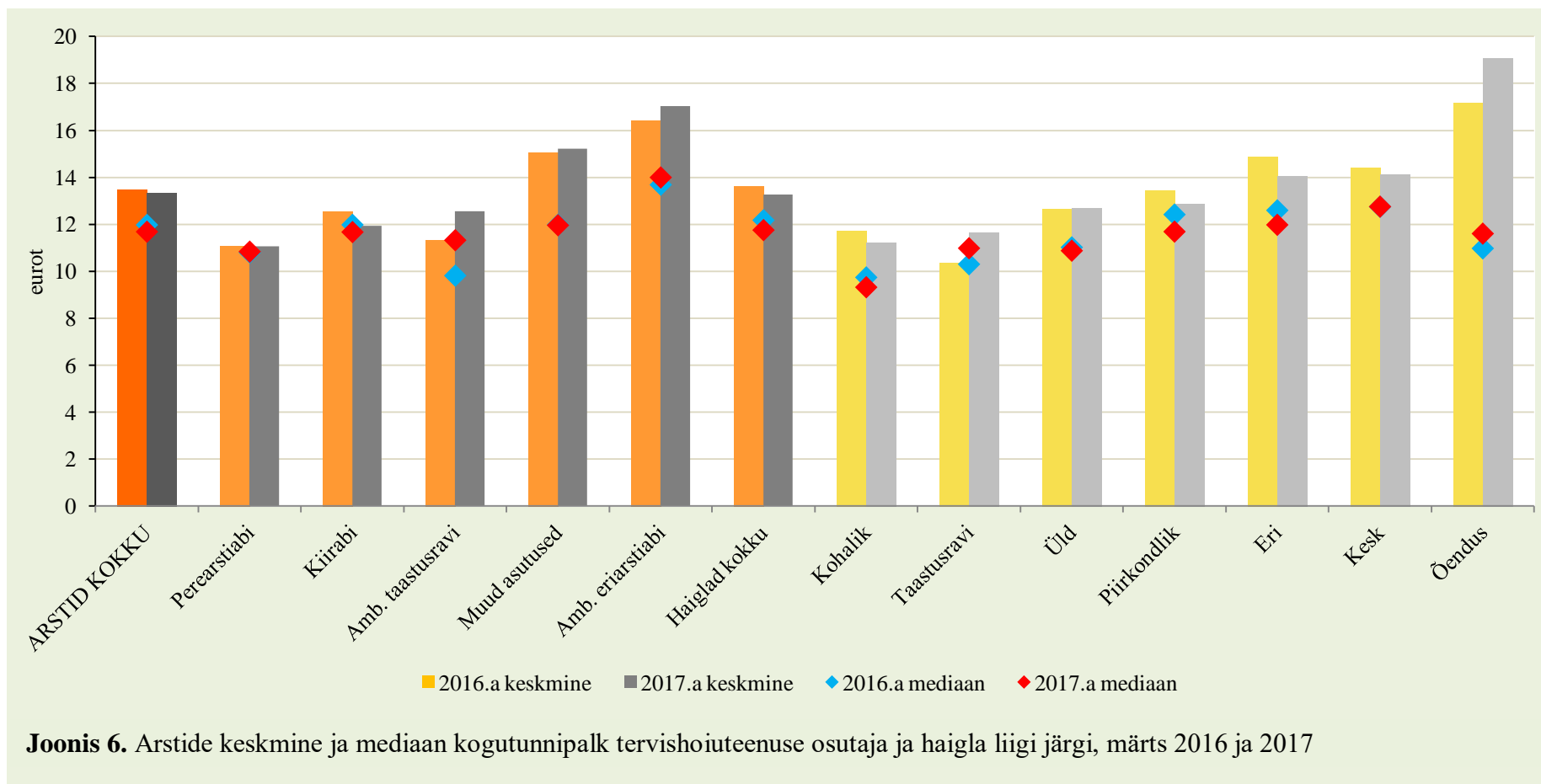
Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas haiglas töötavate arstide kogukuupalk 2,4% ja põhikuupalk 2,7%, kuid enamikes haigla liikides oli palgakasv 2017. aastal aeglasem kui mullu. Üksnes kohalikes haiglates, kus põhikuupalk kasvas 2016. aastal 1,2% ning kogukuupalga kasv oli 4,2%, kasvas palk 2017. aastal rohkem, vastavalt 6% ja 8,8%. Kohalikes haiglates oli suhteline palgakasv ka kõige suurem. Kõige vähem kasvas põhikuupalk üldhaiglates ja keskhaiglates, mõlemas alla ühe protsendi. Kui teistes haigla liikides põhikuupalk kasvas, siis õendushaiglates see langes 6,4% võrra. Õendushaiglates langes ka kogukuupalk 12,3%, samuti langes kogukuupalk taastusravihaiglates – 16,5%. Kogupalga languse põhjuseks on neis kahes haigla liigis lisatasude märkimisväärne vähenemine, taastusravihaiglates peaaegu poole võrra ja õendushaiglates 35% võrra. Väike langus kogukuupalgas oli ka erihaiglates – 0,5%.

Arstide tunnipalk

Arstide tunnipalga kasv pidurdus sarnaselt kuupalga kasvule. Täis- ja osaajaga töötavate **arstide keskmine põhitunnipalk** 2017. aasta märtsis oli **12,03 eurot** (joonis 5) ja **kogutunnipalk 13,33 eurot** (joonis 6). Keskmine põhitunnipalk kasvas võrreldes eelmise aastaga 1,4% ning kogutunnipalk langes 1,1% võrra. Mediaantasu põhitunnipalgal oli 10,30, aastane kasv 0,7% ja kogutunnipalgal 11,68 eurot langedes aastaga 2,4%. Kõige rohkem kasvas arstide põhitunnipalk ambulatoorsetes taastusraviasutustes ja muudes asutustes, vastavalt 20,2% ja 7,2%. Kogutunnipalk kasvas neis asutustes vähem, vastavalt 10,7% ja 1,3%. Ambulatoorsetes eriarstiabiasutustes kasvas põhitunnipalk 4,3% ning kogutunnipalk 3,7%. Viimases oli arstide teenistus ka kõige kõrgem nii kogu- kui ka põhitunnipalga arvestuses. Madalaimad tunnitasad tervishoiuteenuse osutaja liikide lõikes on arstidel perearstiabiasutustes.

Iseseisvates kiirabiasutustes kasvas arstide põhitunnipalk 1,8% ja kogutunnipalk langes 4,8%. Iseseisvates kiirabiasutustes töötavate arstide kogutunnipalga languse taga on ületunnitasude, õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstavate lisatasude märkimisväärne langus. 2017. aasta märtsikuus kahanesid need lisatasud peaaegu poole võrra. Perearstiabiasutustes tunnipalgad oluliselt ei muutunud.

Ametikohtade lõikes on **kõrgeim** kogutunnipalk ortopeedidel ja radioloogidel, vastavalt 16,66 ja 15,9 eurot. Madalaim kogutunnipalk on kooliarstidel ja perearstidel, vastavalt 8,94 ja 11,18 eurot. Viimaste vahele mahuvad veel kliinilised mikrobioloogid, kelle kogutunnitasuks on 9,34 eurot.

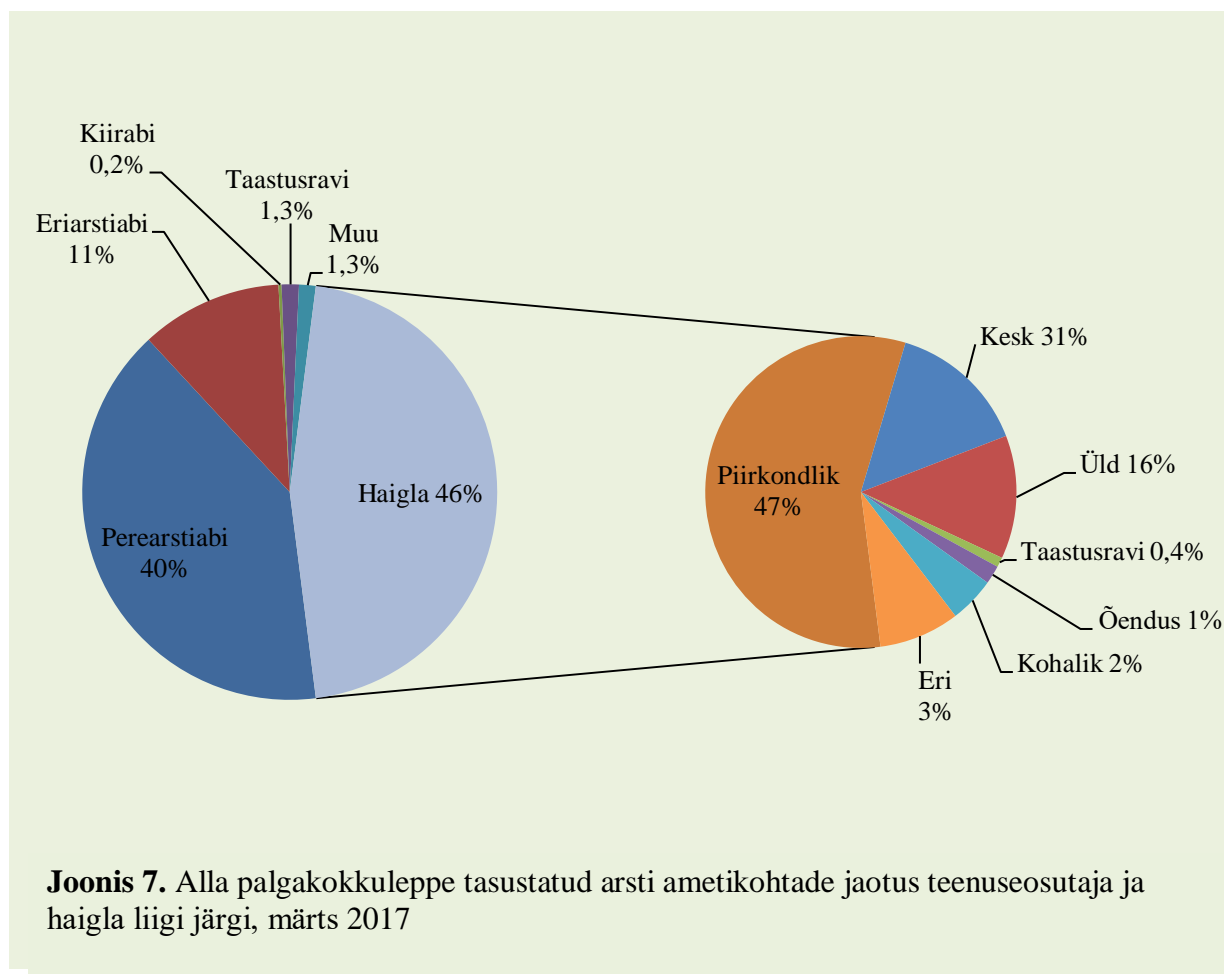
Haiglas töötavate arstide põhitunnipalk oli 11,49 eurot ja kogutunnipalk 13,27 eurot.

Võrreldes 2016. aastaga nende tunnipalk 2017. aasta märtsis ei kasvanud, vaid langes – põhitunnipalk 0,2% ja kogutunnipalk 2,8%. Üheks kogutunnipalga languse põhjuseks on lisatasude vähenemine. Võrreldes 2017. aastaga on regulaarsed ning õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise lisatasud langenud 5,9%. Langus on tingitud ka sellest, et osadele arstidele makstakse kindlat kuupalka. Seega 2017. aastal töötasid need, kellele kindlat kuupalka makstakse, võrreldes 2016. aasta märtsikuuga sama raha eest 8 tundi rohkem, sest normtöötunde oli 2017. aasta märtsikuus rohkem. Haigla liikide lõikes kasvasid tunnipalgad kõige rohkem taastusravihaiglates, põhitunnipalk kasvas 13,2% ja kogutunnipalk 12,4%. Eelmisel aastal langes taastusravihaiglates arstide põhitunnipalk 3,5% ja kogutunnipalk 6%. Sellise kõikumise põhjuseks on vähene isikute arv, kes on analüüsi kaasanud. Nimelt töötab taastusravihaiglates vähe arste ning kui neist kas või mõned said kõrgemat tasu kui eelmisel aastal, siis hakkab see kohe keskmist mõjutama.

Piirkondlikes haiglates langes põhitunnipalk 0,3% ja keskhaiglates 0,4%. Kogutunnipalk langes neis haiglates rohkem, vastavalt 4,3% ja 2,1%. Põhitunnipalga languse taga on kindla kuupalga maksmine. Vaadates piirkondlikke haiglaid eraldi, siis on näha, et põhitunnipalga langus ei puuduta kõiki kolme piirkondlikku haiglat. Kogutunnipalga langus on tingitud lisatasude vähenemisest. Piirkondlikes haiglates langesid lisatasud 6,3% ja keskhaiglates ligi 8,7%. Kogutunnipalk langes ka eri- ja kohalikes haiglates, vastavalt 5,5% ja 4,5%, põhjuseks samuti lisatasude vähenemine. Erihaiglates vähenesid õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstav keskmine lisatasu 63,7%. Kohalikes haiglates langesid lisaks õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstavale keskmisele lisatasule ka regulaarsed lisatasud. Langus kokku 85,5%. Erihaiglates langes kogutunnipalga kõrval ka põhitunnipalk 5,1%.

Kehtiva palgakokkuleppe kohaselt on arstide tunnipalga alammäär 2016. aasta algusest 10 eurot. **2017. aasta märtsis oli alla alammäära tasustatud 640 arsti ametikohta**, mis moodustas ligi viiendiku kõigist arsti ametikohtadest. 2016. aasta märtsis oli alla alammäära tasustatud arsti ametikohti 594, hõlmates 16,8% kõigist arsti ametikohtadest. Alla alammäära

tasustatud arsti ametikohtade arv on tõusnud 7,7%. Alla alammäära tasustatud ametikohtade kasvu põhjuseks on ka siin kindla kuupalga maksmine.

Kõige rohkem (46%) alla palgakokkuleppe tasustatavaid ametikohti asus haiglates (294) (joonis 7), mis moodustas 13,4% haigla arstide ametikohtadest. Eelmisel aastal oli haiglates taolisi ametikohti 243. Haiglatele järgnesid perearstiabiasutused, kus alla alammäära tasustatud ametikohtade arv on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 7,9%. Alla alammäära tasustatud arsti ametikohti oli perearstiabiasutustes 257, mis moodustab 36,3% perearstiabiasutuste arstide ametikohtadest. Eelmisel aastal oli selliseid ametikohti perearstiabiasutustes 238.

Ligi pooled haiglates alla alammäära tasustatud arstide ametikohtadest asusid piirkondlikes haiglates (joonis 7). Vastavaid ametikohti oli piirkondlikes haiglates 167, moodustades 16,3% piirkondlike haiglate arsti ametikohtadest.

3. Õendustöötajate palk

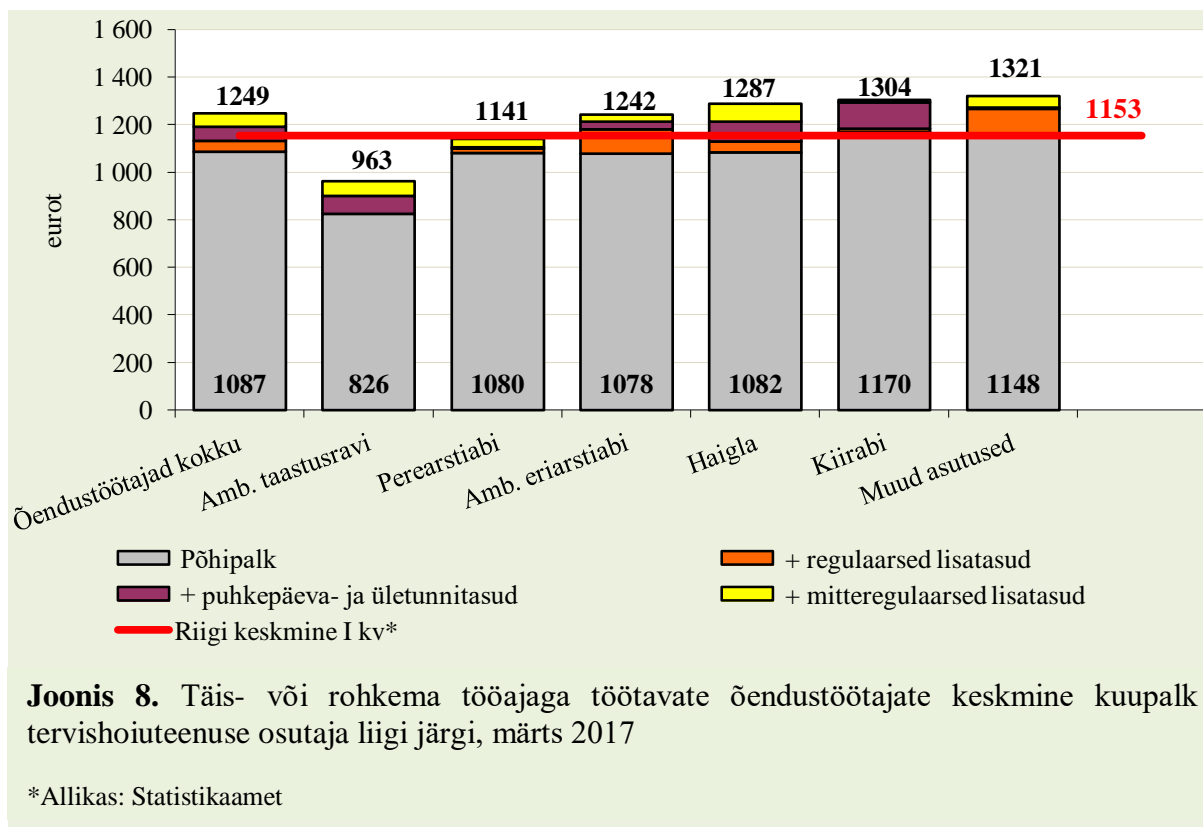
Õendustöötajate kuupalk

Täistööajaga töötanud **õendustöötajate** keskmine **brutokuupalk koos kõigi lisatasudega** oli 2017. aasta märtsikuus **1249 eurot** (joonis 8), selle teenimiseks töötati keskmiselt 190 tundi. Võttes õendustöötajate keskmise kuupalga arvutamise aluseks üksnes nende töötasud, kes töötasid 2017. aastal ette nähtud 184 normtöötundi, siis nende keskmine kogukuupalk oli 1181 eurot. Ehk siis üle normaja töötamine kasvatab õendustöötajate kogukuupalka 5,8%.

Omandivormi järgi vaadatuna on õendustöötajate kuupalk kõrgeim ettevõtetes, kus omanikuks on välismaa eraõiguslik isik. Neis ettevõtetes on õendustöötajate kogukuupalk 17% kõrgem õendustöötajate keskmisest. Samas Eesti eraõiguslikele isikutele kuuluvates ettevõtetes on kogukuupalk ligi 7% kõigi õendustöötajate keskmisest madalam. Riigile kuuluvates ettevõtetes on kogukuupalk üldisest keskmisest ligi kümnendiku kõrgem.

Võrreldes Eesti õendustöötajate kogukuupalka Soome õendustöötajate palgaga, siis on see 2,8 korda madalam. Soome Statistikaameti andmetel oli 2016. aastal Soomes õendustöötajate keskmine palk 3532 eurot. Riigi keskmisest palgast on Soome õendustöötajate palk kõrgem 4,8% ja Eestis 8,3% kõrgem.

Võrreldes eelmise aastaga kasvas õendustöötajate kogukuupalk 0,4%. Lisatasud moodustavad nende kuupalgast 13%, eelmisel aastal oli lisatasude osatähtsus 15,9%. Keskmine lisatasude brutosumma on langenud 18%, olles 162 eurot. Kõige madalamalt olid tasustatud õendustöötajad ambulatoorsetes taastusraviasutustes, kus kogukuupalk jäi alla ka riigi keskmisele palgale. Keskmisest õendustöötajate palgast oli nende palk madalam 23%. Eelmisel aastal oli ambulatoorsetes taastusraviasutustes õendustöötajate palk ametigrupi keskmisest madalam 25,6%, mis näitab, et ambulatoorsetes taastusraviasutustes tõusis palk kiiremini kui õendustöötajate keskmine palk kokku, kasvades aastaga 4%.

Joonis 8. Täis- või rohkema tööajaga töötavate õendustöötajate keskmine kuupalk tervishoiuteenuse osutaja liigi järgi, märts 2017

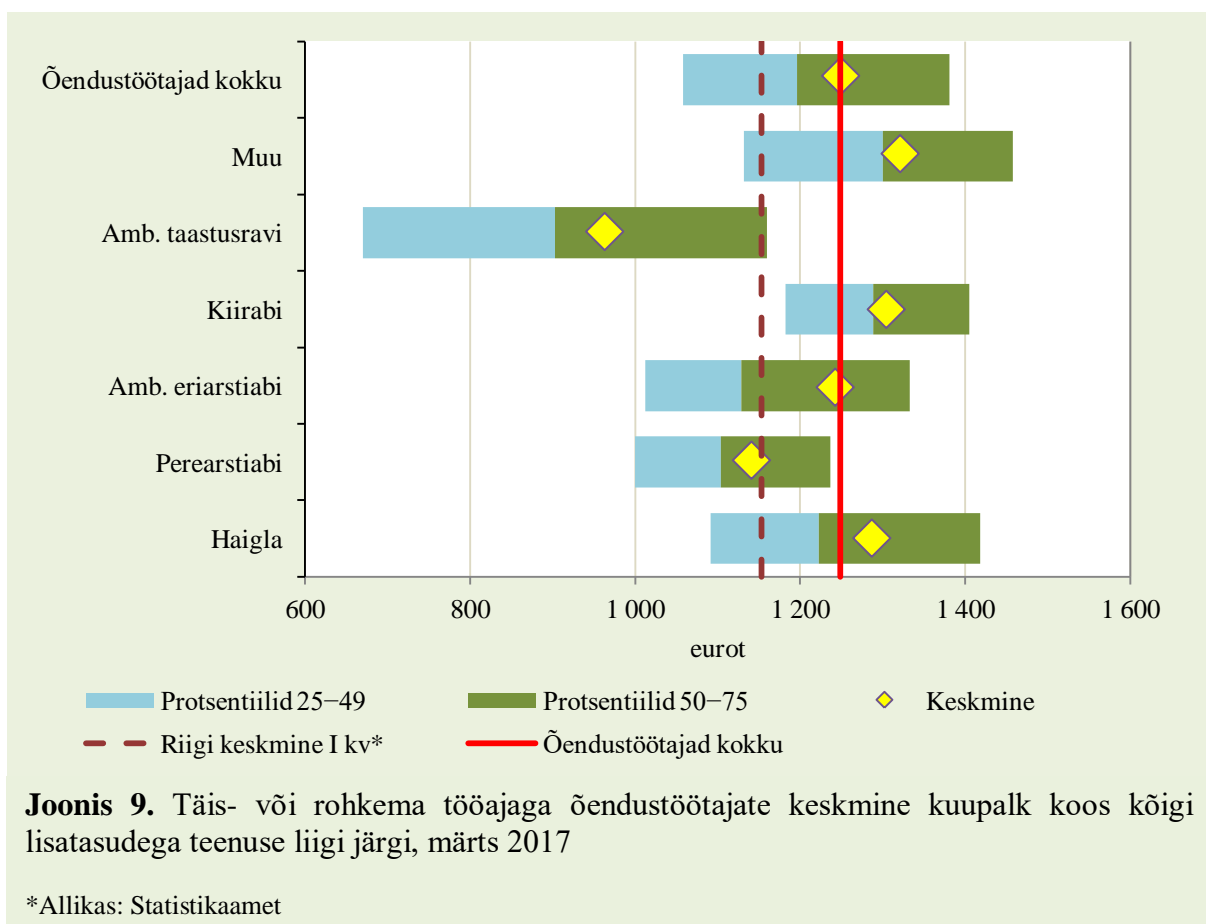
Kõige kõrgemat tasu said õendustöötajad **muudes asutustes, kus kogukuupalk oli 1321 eurot**, kasvades aastaga 6%. Muudes asutustes ja taastusraviasutustes töötavate õendustöötajate palgaerinevus on ligi 1,4-kordne. Muudele asutustele järgnesid iseseisvates kiirabiasutustes töötavad õed, kus kogukuupalk oli 1304 eurot, olles 4,4% keskmisest õendustöötajate kuupalgast kõrgem. Eelmisel aastal teenisid nad keskmisest õendustöötajate palgast 16,7% enam. Neil oli ka keskmiselt enim töötunde – **1304 euro** teenimiseks töötati keskmiselt 207 tundi. Õendustöötajate keskmist töötundide arvu ületab see 17 tunni võrra. Märtsikuu normtöötunde ületab see 23 tunni võrra ehk peaaegu 3 tööpäeva. Iseseisvates kiirabiasutustes töötavate õdede kogukuupalk langes 2017. aasta märtsikuus kõige rohkem – 10,2%. Languse põhjuseks on lisatasude märkimisväärne kahanemine. Võrreldes mullusega langesid lisatasud 59%.

Perearstiabiasutustes töötavate õendustöötajate keskmine kogukuupalk oli peaaegu võrdväärne riigi keskmise palgaga, aastane kasv 4,5%. Ambulatoorses eriarstiabiasutustes oli õendustöötajate kuupalk 1242 eurot, kasvades aastaga 1,8%.

Õendustöötajate keskmine põhikuupalk oli 1087 eurot (joonis 8), kasvades võrreldes eelmise aastaga 3,9%. **Kõrgeim põhikuupalk** oli **iseseisvates kiirabiasutustes** töötavatel õendustöötajatel – **1170 eurot** ja madalaim ambulatoorses taastusraviasutustes, kus ka

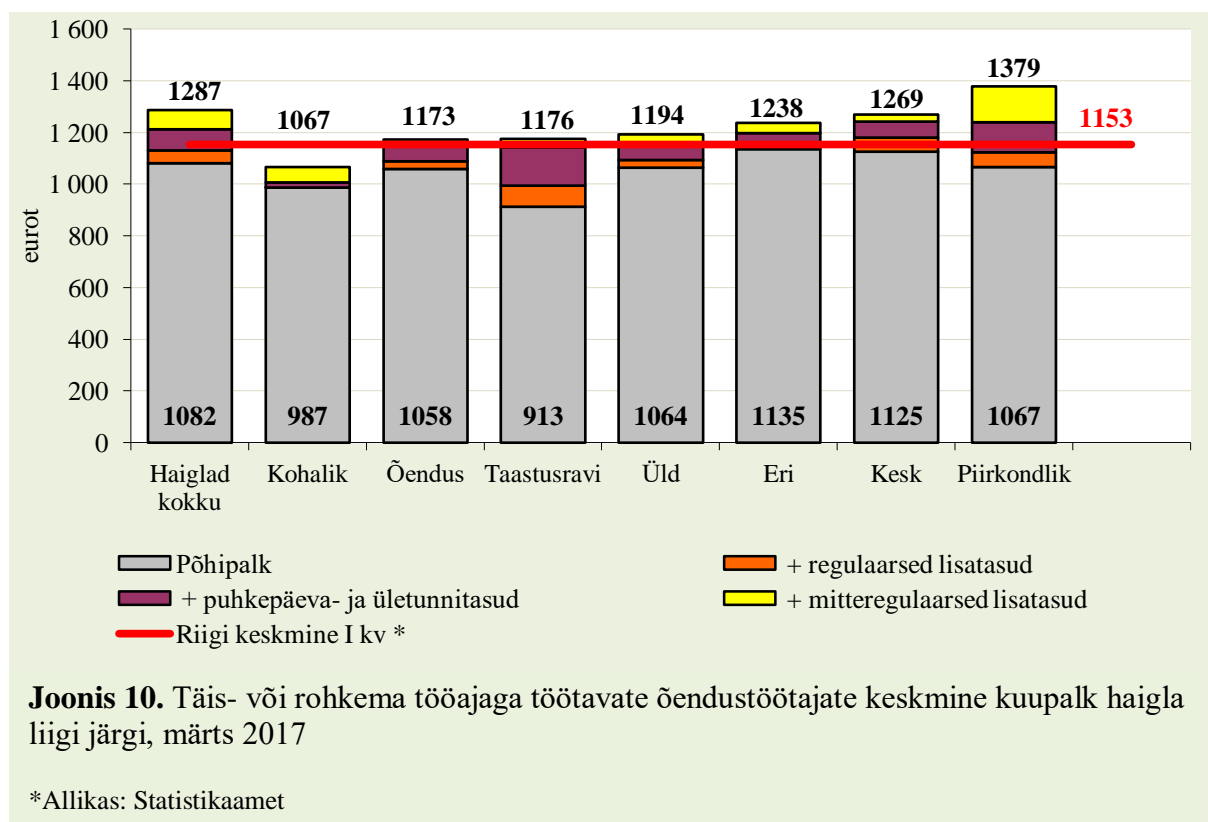
aastane kasv oli madalaim – 0,7%. Perearsti- ja eriarstiabiastutustes oli põhikuupalk peaaegu võrdne, vastavalt 1080 ja 1078 eurot. Aastane põhipalga kasv perearstiabiastutustes oli keskmise palgaga võrdväärselt 3,9% ning eriarstiabiastutustes 2,2%.

Õendustöötajate kuupalga mediaantasu oli 1196 eurot, kasvades ühe protsendi võrra (joonis 9). Õendustöötajatest 25% teenisid 1381 eurot või rohkem kuus ning 25% teenisid 1058 eurot või vähem. Tervishoiuteenuse osutajate liigi lõikes varieeruvad palgad kõige vähem iseseisvates kiirabiastutustes, kus ülemine protsentiil on ligi viiendiku võrra kõrgem. Kõige rohkem varieeruvad palgad ambulatoorsetes taastusraviasutustes, kus ülemine protsentiil on alumisest 1,7 korda kõrgem. Õendustöötajate keskmisel palgal on ülemine protsentiil alumisest kõrgem 30%. Haiglates on palgade varieeruvus sarnane õendustöötajate üldise palgade varieeruvusega.

Haiglas töötavate õendustöötajate **kogukuupalk** oli **1287 eurot** (joonis 10), võrreldes eelmise aastaga langes see veidi – 0,3%. Kõrgeim kogukuupalk oli piirkondlikes haiglates – 1379 eurot – ning madalaim kohalikes haiglates – 1067 eurot. Kohalikes haiglates oli kogukuupalga langus kõige suurem – 5,1% ning jäi ainukesena alla riigi keskmisele palgale.

Õendustöötajate kogukuupalk kasvas taastusravi- ja keskhaiglates, vastavalt 5,7% ja 1,3%. Teistes haigla liikides kogukuupalk langes. Nii nagu arstidel, on ka õendustöötajate palga languse taga lisatasude vähenemine ja kindla kuupalga maksmine.

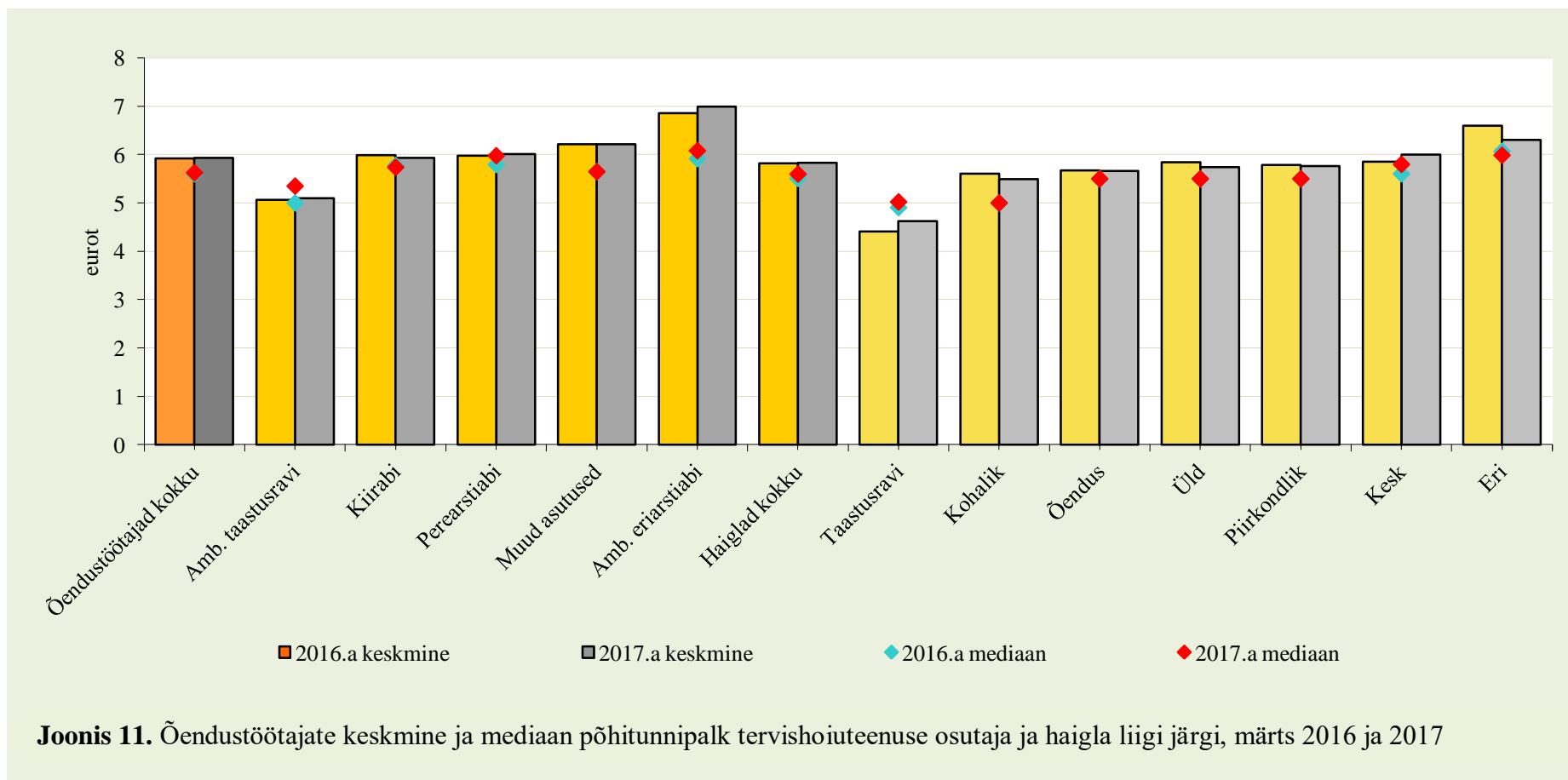
Haiglas töötavate õendustöötajate keskmine **põhikuupalk** oli 2017. aastal **1082 eurot**, mis kasvas võrreldes eelmise aastaga 3,9%. Võrreldes eelmise aastaga oli põhikuupalga kasv enam kui 5 protsendipunkti võrra madalam. Kõrgeimat põhikuupalka said erihaiglates töötavad õendustöötajad – 1135 eurot, aastane kasv 0,8%. Erihaiglatega peaaegu võrdväärne põhikuupalk oli keskhaiglates – 1125 eurot.

Kui enamikus haigla liikides kogukuupalk langes mõnevõrra, siis põhikuupalk tõusis kõigis haigla liikides. Kõige suurem põhipalga kasv oli taastusravihaiglates – 12,1%. Kõige vähem, alla ühe protsendi, kasvas põhipalk eri- ja kohalikes haiglates. Õendushaiglate põhipalga kasv oli peaaegu võrdväärne õendustöötajate üldise palgakasvuga. Keskhaiglates kasvas palk õendustöötajate keskmisest mõnevõrra rohkem – 5,6%. Piirkondlikes ja üldhaiglates kasvas õendustöötajate põhipalk samas tempos, kuid jäi mõnevõrra alla õendustöötajate üldisele palgakasvule, kasvades vastavalt 3,2% ja 3%.

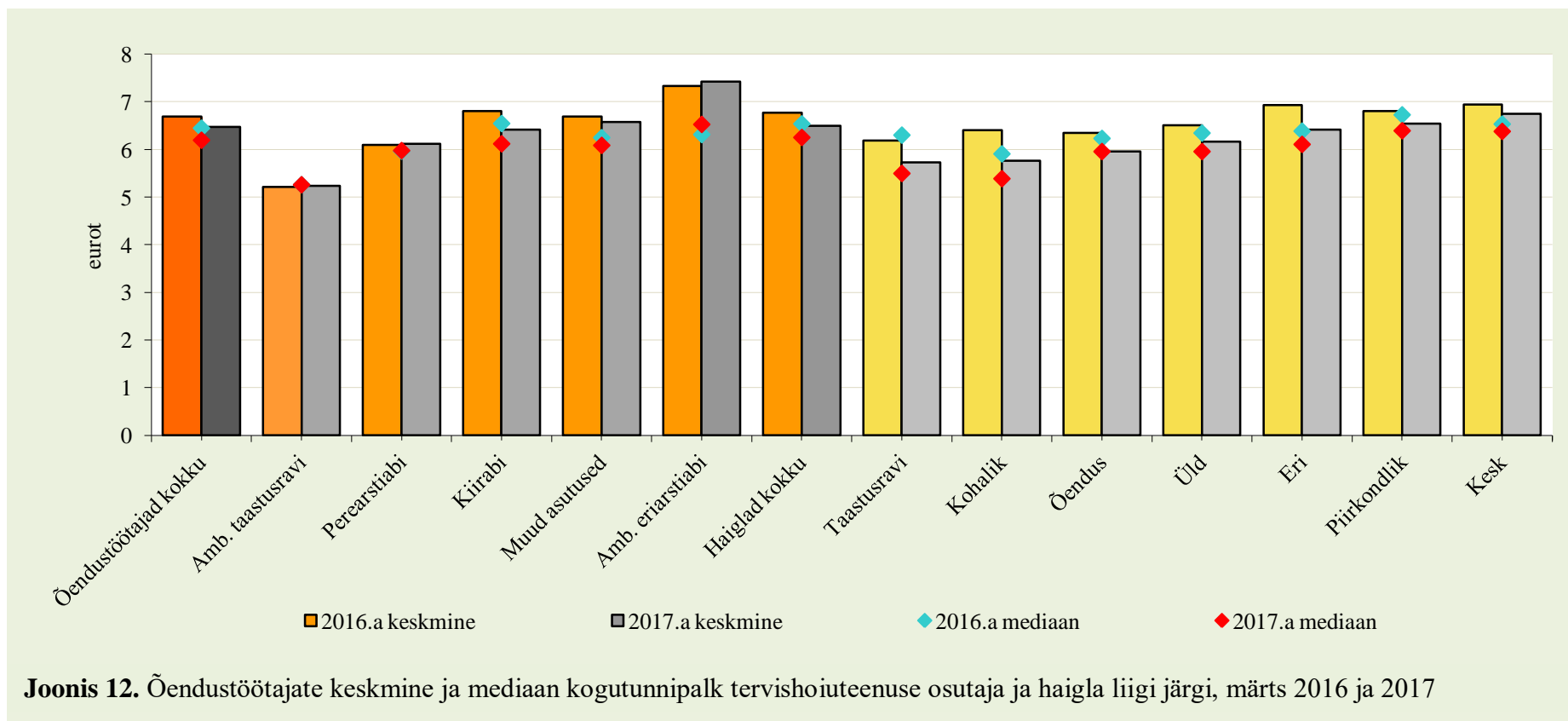
Lisatasud moodustavad haiglas töötavate õendustöötajate palgast 15,9%. Lisatasude osakaal langes aastaga 3,3 protsendipunkti võrra. Kõige suuremaid lisatasusid maksti piirkondlikes haiglates, kus keskmine lisatasu oli 312 eurot, moodustades kogukuupalgast enam kui neljandiku. Võrreldes eelmise aastaga on piirkondlikes haiglates lisatasud vähenenud ligi kümnendiku võrra. Kõige madalamaid lisatasusid maksti kohalikes haiglates, keskmiselt 80 eurot kuus. Võrreldes eelmise aastaga on kohalikes haiglates lisatasud vähenenud kõige rohkem – 45%.

Õendustöötajate tunnipalk

Täis- ja osaaajaga töötavate **õendustöötajate** keskmine **põhitunnipalk** 2017. aasta märtsis oli **5,93 eurot** (joonis 11) ja **kogutunnipalk 6,48 eurot** (joonis 12). Põhitunnipalk kasvas võrreldes eelmise aastaga 0,3%, seejuures kogutunnipalk langes 3,2%. Põhitunnipalga mediaantasu oli 5,63 eurot, kasvades aastaga 0,4% ja kogutunnipalga mediaantasu oli 6,20 eurot, langes aastaga 3,9%. Õendustöötajate kogutunnipalk oli arstide omast rohkem kui kaks korda madalam.

Kõige rohkem langes kogutunnipalk iseseisvates kiirabiasutustes töötavatel õdedel, kus aastane langus oli 5,7%. Languse põhjuseks on ületunnitasude, õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstavate lisatasude langus 40% võrra. Põhi- ja kogutunnipalk kasvasid kõige rohkem ambulatoorsetes eriarstiabiasutustes, vastavalt 1,9% ja 1,2%, kus on ka kõrgeimad tunnitasad – põhitunnipalk 6,99 eurot ja kogutunnipalk 7,42 eurot. Perearstiabis kasvas kogutunnipalk 0,3%. Ambulatoorsetes taastusraviasutustes, kus kogutunnipalk ja ka põhitunnipalk on kõige madalamad, oli aastane tunnipalka kasv vastavalt 0,4% ja 0,8%.

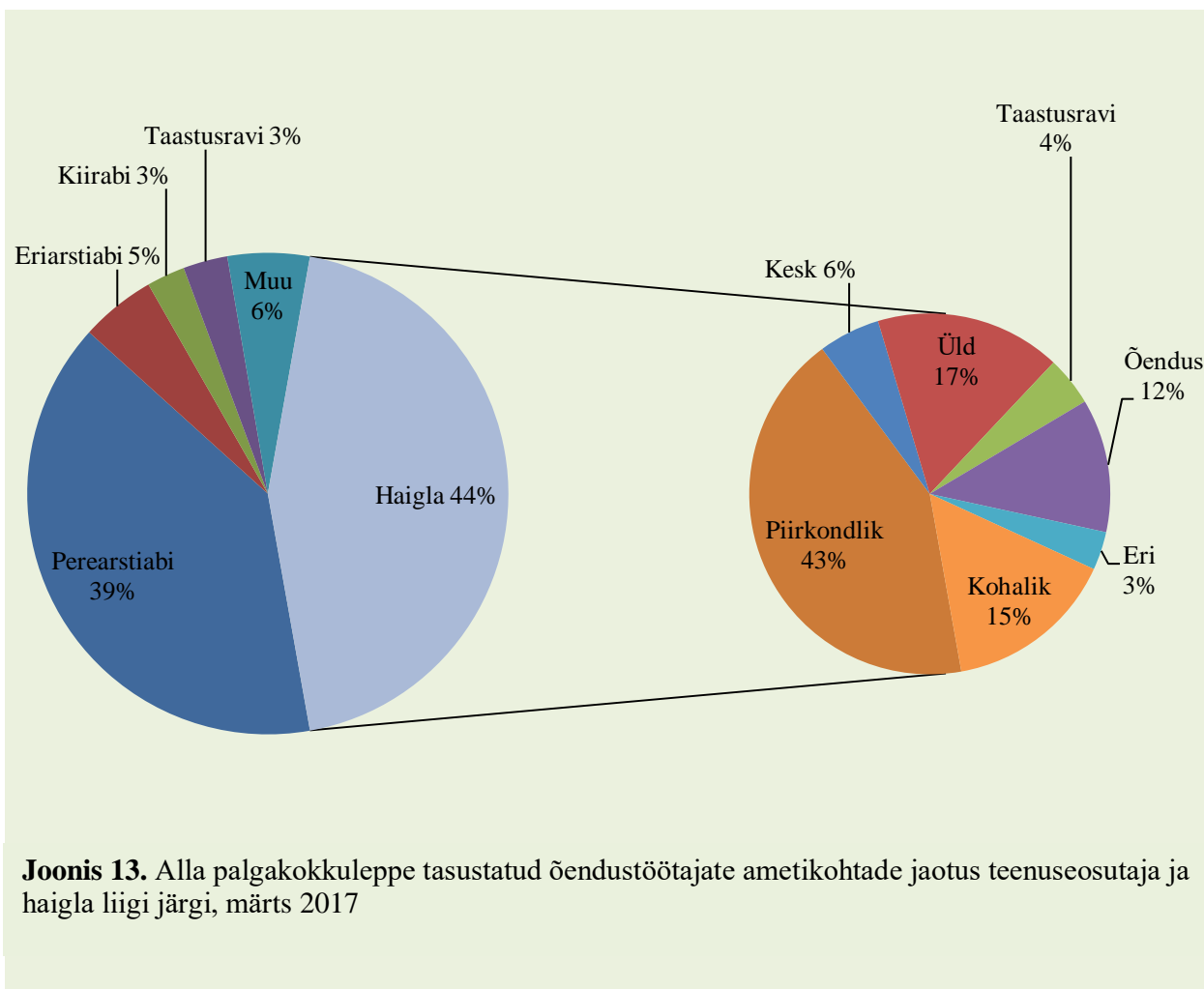

Haiglas töötavate õendustöötajate **põhitunnipalk** oli 2017. aastal **5,83 eurot** ja **kogutunnipalk 6,49 eurot**. Põhitunnipalk jäi 2016. aasta tasemele, aga kogutunnipalk langes 4%. Languse põhjuseks on regulaarsete ning ületunnitasude, õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstavate lisatasude langus 29%. Põhitunnipalga kasv jäi haiglates alla õendustöötajate üldisele keskmisele palgakasvule ning kogutunnipalga langus oli suurem üldisest langusest.

Haigla liikide lõikes vaadatuna **kasvas** põhitunnipalk **üksnes taastusravi- ja keskhaiglates**, vastavalt 4,9% ja 2,5%. Samas kogutunnipalk langes neis haiglates, vastavalt 7,3% ja 2,7%. Teistes haigla liikides nii põhi- kui ka kogutunnipalk langesid. Põhitunnipalga osas on langused enamasti tingitud kindla kuupalga maksmisest. Kogutunnipalga languse taga on lisatasude vähenemine. Kõige rohkem langes kogutunnipalk kohalikes haiglates – 10,2%. Langus on tingitud regulaarsete lisatasude, ületunnitasude, õhtuse-, öötöö ja puhkepäevadel ning riiklikel pühadel töötamise eest makstavate lisatasude vähenemisest 70% võrra. Piirkondlikes haiglates langes kogutunnipalk 3,9% ja põhitunnipalk 0,4%, lisatasud vähenesid enam kui neljandiku võrra. Õendushaiglates jäi põhitunnipalk 2016. aasta tasemele ning kogutunnipalk langes 6,1%. Üldhaiglates langes kogutunnipalk 5,2% ja põhitunnipalk 1,8%.

Kõige kõrgem põhitunnipalk on jätkuvalt erihaiglate õendustöötajatel. Nende keskmine põhitunnipalk oli 2017. aasta märtsis 6,30 eurot. Eelmisel aastal oli erihaiglates kogutunnipalk samuti kõige kõrgem. Kuna erihaiglate lisatasude vähenemine poole võrra tõi kaasa kogutunnipalga languse 7,5% võrra, siis sel aastal on kogutunnipalk kõrgeim keskhaiglates.

Kehtiva palgakokkuleppe kohaselt on õendustöötajate tunnipalga alammäär 2016. aasta algusest 5,5 eurot tunnis. **2017. aasta märtsis oli alla alammäära tasustatud 875 õendustöötaja ametikohta**. See moodustas 11,7% kõigist õendustöötajate ametikohtadest. Võrreldes 2016. aasta märtsiga on alla alammäära tasustatud õendustöötajate arv suurenenud rohkem kui viiendiku võrra. 2016. aastal oli neid ametikohti 720. Alla alammäära tasustatud ametikohtade kasvu põhjuseks on taas kindla kuupalga maksmine. Näiteks kui töötaja kindel kuupalk on 1000 eurot, siis 2017. aastal oli tema tunnitasuks normtöötundide korral 5,43 eurot, aga 2016. aastal 5,68 eurot. Seega mullu oli tema tunnitasu üle kehtestatud alammäära, aga tänavu alla alammäära.

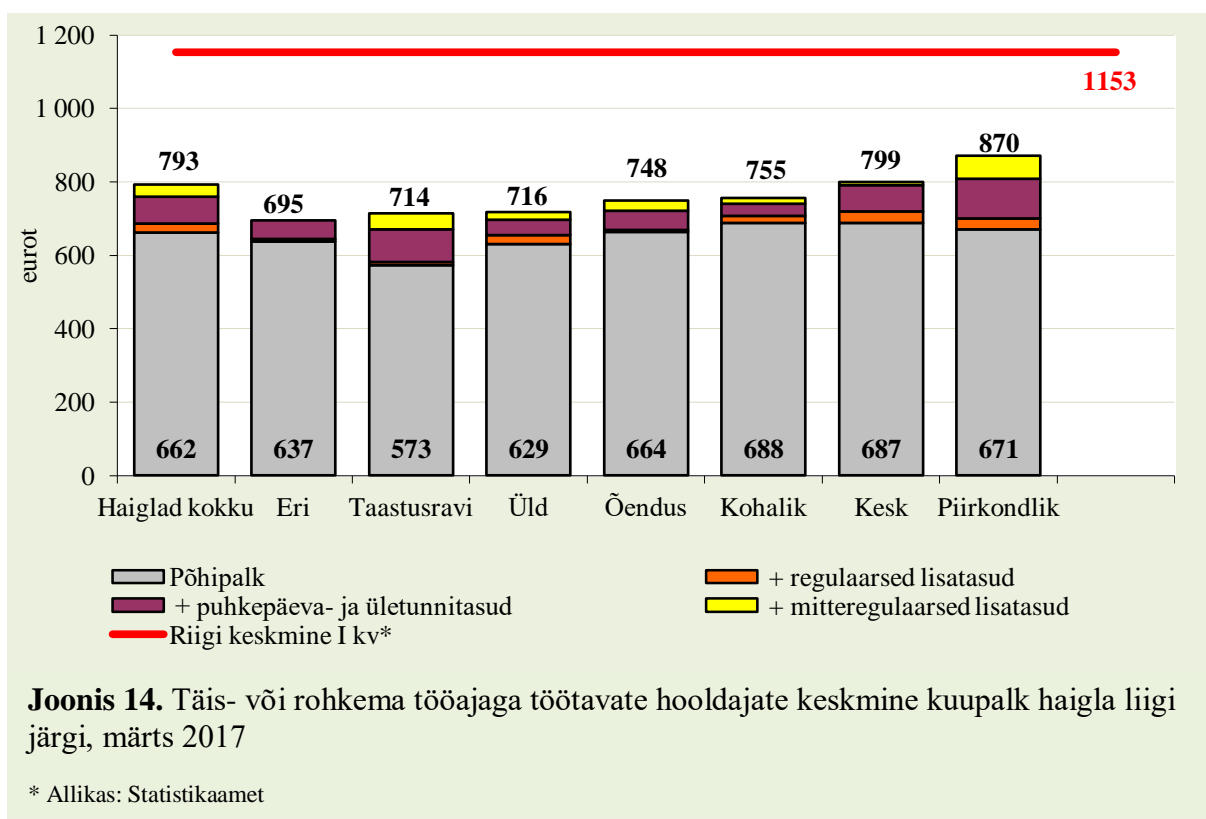
Joonis 13. Alla palgakokkuleppe tasustatud õendustöötajate ametikohtade jaotus teenuseosutaja ja haigla liigi järgi, märts 2017

Kõige enam oli alla alammäära tasustatud õendustöötajate ametikohti haiglates (388), millele järgnesid perearstiabiasutused 345 ametikohaga (joonis 13), moodustades vastavalt 7,5% ja 31,6% seasetest õendustöötaja ametikohtadest. Suur osa alla alammäära tasustatud ametikohtadest oli piirkondlikes haiglates.

4. Hooldajate palk

Hooldajate kuupalk

Hooldaja keskmine brutokuupalk haiglas koos kõigi lisatasudega oli 2017. aasta märtsis **793 eurot** (joonis 14), aastane kasv 2,7%. Keskmise kogukuupalga teenimiseks töötati keskmiselt 194 tundi, mis on 10 tundi 2017. aasta märtsikuu normtöötundidest enam. Kõige kõrgemat kogukuupalka saavad hooldajad piirkondlikes haiglates, ületades hooldajate keskmist kogukuupalka 9,8% võrra. Madalaim kogukuupalk on erihaiglates, kus sel aastal langes see 2,8%, jäädes alla hooldajate keskmisele 12,3%. Hooldajate kogukuupalga kasv oli suurim kohalike haiglates – 12,4%, kus eelmisel aastal oli kasv kõige madalam. Sel aastal kasvas kogukuupalk kõige vähem üld- ja õendushaiglates, aastane kasv oli pool protsenti.

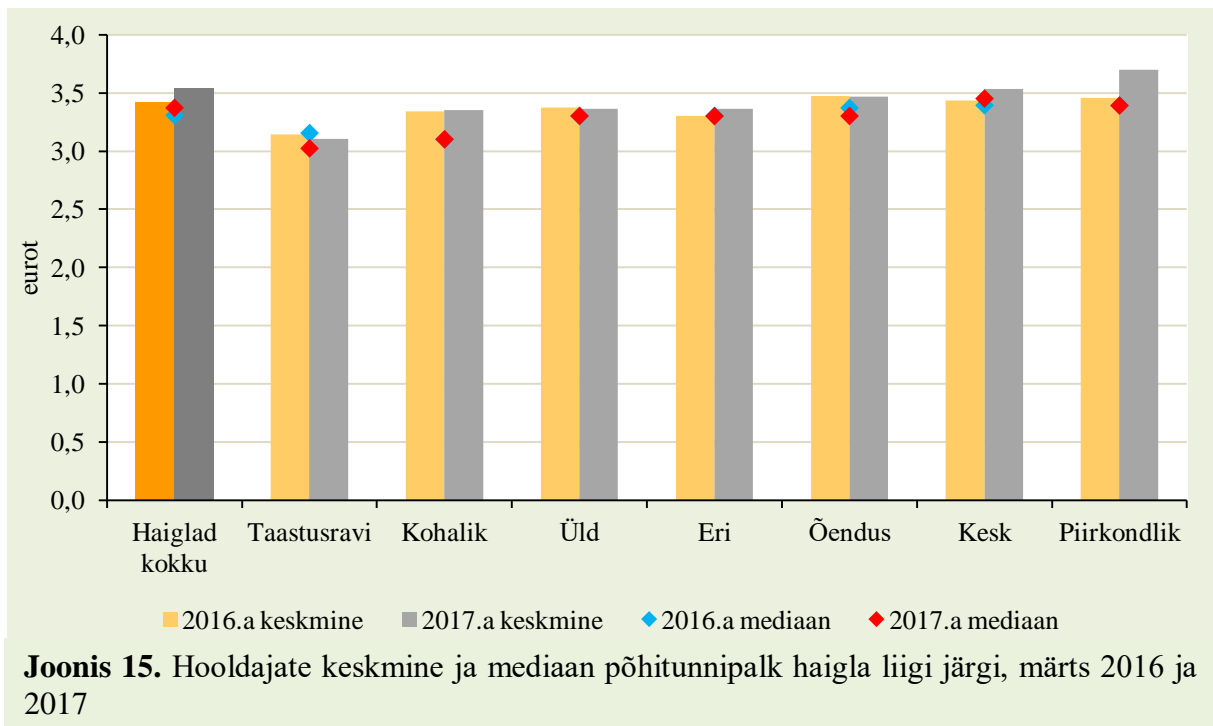

Hooldajate keskmine põhikuupalk haiglas oli **662 eurot**, mis kasvas võrreldes eelmise aastaga 7,3%. Kõrgeimat põhikuupalka said hooldajad kohalikes haiglates, nendega peaaegu võrdväärne oli keskhaiglate põhikuupalk. Madalaim põhikuupalk oli taastusravihaiglates. Põhikuupalk kasvas kõige rohkem kohalikes haiglates – 15,7%. Eelmisel aastal oli kohalikes haiglates hooldajate põhikuupalga kasv üks madalaimaid.

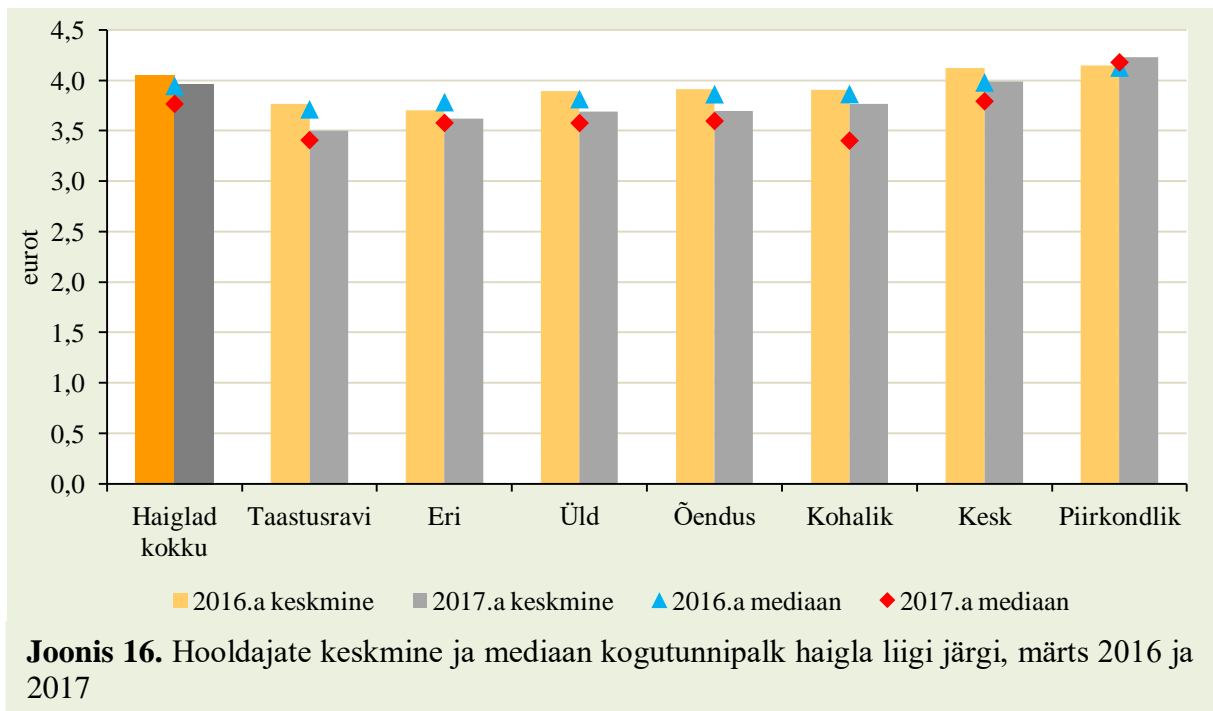
Lisatasud moodustavad hooldajate palgast 16,6%. Eelmisel aastal moodustasid need viiendiku. Lisatasude brutosumma on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 16%. Suurima osatähtsusega on hooldajate lisatasudes tasu puhkepäevade ja ületundide eest. Lisatasude osatähtsus on kõige suurem piirkondlikes haiglates, olles 22,9% ja kõige väiksem erihaiglates, olles 8,9%.

Hooldajate tunnipalk

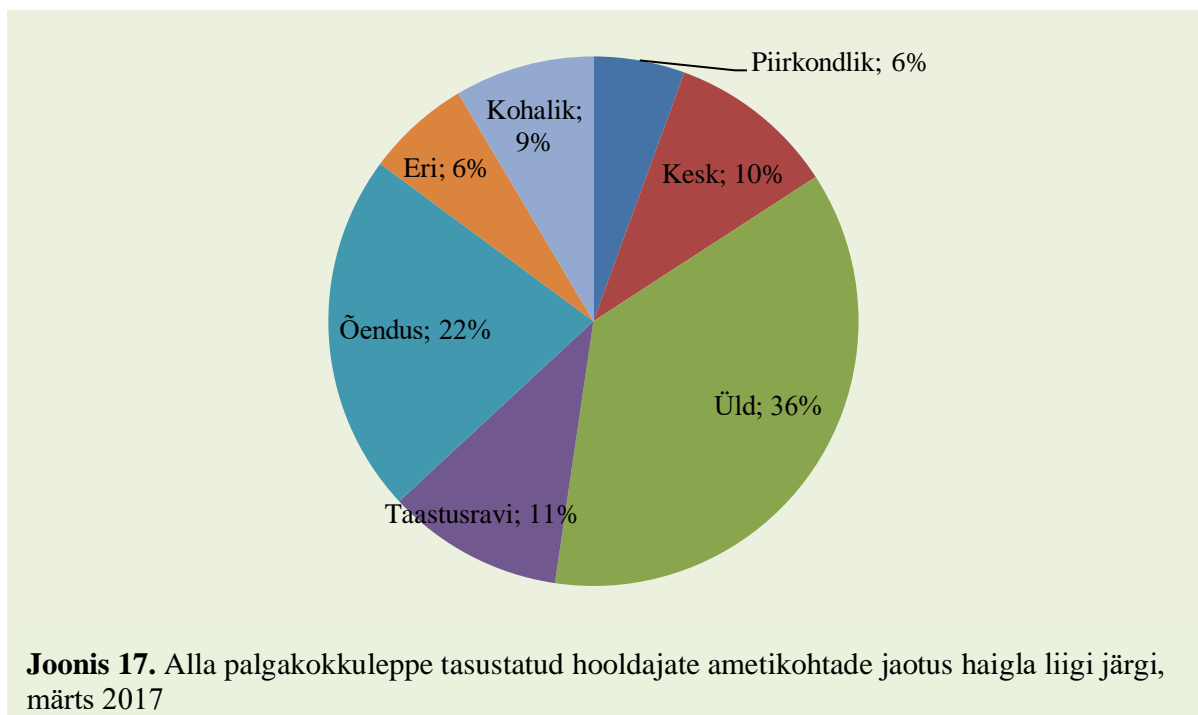
Hooldajate keskmine põhitunnipalk haiglates 2017. aastal oli 3,54 eurot (joonis 15) ja **kogutunnipalk 3,97 eurot** (joonis 16). Põhitunnipalk kasvas võrreldes eelmise aastaga 3,3% ja kogutunnipalk langes 1,9%. Mediaantasu põhitunnipalga puhul oli 3,37 eurot, kasvades võrreldes eelmise aastaga 1,9%. Kogutunnipalga mediaantasu oli 3,77 eurot, langedes aastaga 4,5%. Eelmisel aastal kasvas kogutunnipalga mediaantasu 15,2%.

Kõige kõrgem põhi- ja kogutunnipalk oli hooldajatel piirkondlikes haiglates, vastavalt 3,70 ja 4,23 eurot. Kõige madalamad olid tunnitased endiselt taastusravihaiglates, vastavalt 3,11 ja 3,50 eurot.

Vastavalt kollektiivlepingule on hooldajate palgaalammääraks 3,3 eurot tunnis. **Alla alammäära oli 2017. aasta märtsis haiglates tasustatud 132 hooldaja ametikohta**, see moodustab 4,3% sealsetest hooldaja ametikohtadest. Eelmisel aastal oli alla alammäära tasustatud ametikohti 90. Seega alla alammäära tasustatud hooldajate ametikohtade arv haiglates on kasvanud 46,7%. Kõige rohkem oli nende hulgas üldhaiglate ametikohti, mis moodustab 36% alla alammäära tasustatud hooldaja ametikohtadest (joonis 17).

Tervisestatistilised andmed ja informatsioon:

- **Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas**
<http://www.tai.ee/tstua>
- **Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna veebileht**
<http://www.tai.ee/tegevused/tervisestatistika>
- **Andmepäring Tervise Arengu Instituudile**
tai@tai.ee
- **Statistikaameti andmebaas**
<http://www.stat.ee/>
- **Euroopa Liidu statistika**
<http://ec.europa.eu/eurostat>
- **Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa esinduse tervise andmebaas**
<http://data.euro.who.int/hfad/>
- **Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) andmebaas**
http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT

